

УДК: 338.48-611(477)

Свириденко Ю.К.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Фестивальний туризм вже давно став одним із пріоритетних видів туризму у світі. Проведення різних видів фестивалів є одним з сучасних напрямків туристичної діяльності і дієвим методом створення позитивного іміджу культурно-мистецького середовища держави, регіонів та міст. Виходячи з того, що велика кількість міст у світі відомі завдяки своїм фестивалям та подіям, ми бачимо, що цей метод працює.

В Україні фестивальний туризм є перспективним видом туризму з невичерпним ресурсним потенціалом. Особливої популярності в Україні набувають саме музичні фестивалі, як сучасної музики, так і класичної. Так, серед фестивалів сучасної музики популярнішими є «Atlas Weekend» (у 2019 р. – 538 тис. осіб) не менш популярними є Запорізькі фестивалі під відкритим небом «Khotytsia Freedom» (у 2020 р. – 100 тис. осіб) та «Zaporizhzhia Jazzy» (у 2019 р. – 60 тис. осіб).

Фестивальний туризм в Україні має дуже великий потенціал для розвитку, але він стикається із деякими проблемами. В Україні практично відсутня державна політика стосовно розвитку фестивального туризму. В Законі України «Про Туризм» [1] подієвий туризм не визнаний окремим видом туризму, а словосполучення «фестивальний туризм» та всі аспекти, що його стосуються, і зовсім не зустрічаються. Щодо фестивальної діяльності ситуація аналогічна. Згідно з Законом України «Про підприємницьку діяльність», загальна ідентифікація та перспективність фестивальної діяльності як економічної, так і підприємницької діяльності на законодавчому рівні відсутні [2]. Подієвому туризму приділяється замало уваги як у державній стратегії розвитку туризму,

так і в регіональних та міських програмах.

Однією із основних проблем розвитку фестивального туризму є нестача навчальних закладів, що забезпечують підготовку фахівців у галузі івент-менеджменту, що в свою чергу призводить до дефіциту професійних кадрів у сфері фестивального руху.

Проблемою є недостатня кількість інформації про фестивалі України в інтернеті. Часто туристи не знають про існування цікавих фестивалів, оскільки інформація про них не достатньо просувається. Тут важлива роль відводиться маркетинговим кампаніям та просуванню українських фестивалів на міжнародному рівні.

Важливим аспектом є розвиток інфраструктури для фестивалів, таких як сучасні сцени, туалети, кемпінги та інші зручності. Це дозволить підвищити комфорт для відвідувачів і сприятиме збільшенню кількості туристів на фестивалях.

З боку органів місцевої влади, частою проблемою є відсутність, або нестача необхідного фінансування для проведення фестивалю, це призводить до переносу або зриву запланованих фестивалів. Тому розповсюдженою історією є пошук спонсорів та написання грантів на організацію та проведення фестивалів. Як правило, організатори здійснюють пошук спонсорів та намагаються вигравати гранти на організацію фестивалів, аніж домагаються фінансової допомоги від держави. Адже допомога від держави або є недостатньою для проведення заходів, або ж вона взагалі відсутня.

Недосконалість ведення статистичної діяльності є доволі вагомою проблемою, яка перешкоджає дослідженням фестивального руху та гальмує його розвиток. Державна служба статистики України надає статистичні дані лише про діяльність концертних організацій, кількість слухачів на концертах та про виставкову діяльність (дані про виставки та ярмарки).

З боку організаторів статистика також майже відсутня. Існуючі статистичні дані не дають змогу достатньо повно проаналізувати кількість фестивалів по областях України та кількість їх відвідувачів, оскільки зі

щоденним їх зростанням прослідкувати та визначити це просто неможливо. Більш конкретну та змістовну інформацію надають друковані та інтернет-джерела, інформаційні сайти у вигляді аналітичних статей про фестивалі України, інтерв'ю з їх організаторами та журналістські розслідування, що стосуються фестивалів України.

Ми бачимо, що фестивальний туризм в Україні має чимало проблем, що перешкоджають його становленню у якості одного з найбільш привабливих різновидів подієвого туризму в країні.

Перспективи розвитку фестивального туризму в Україні є досить багатообіцяючими. Країна має багату культурну спадщину, і заохочування участі у різноманітних фестивалях сприяє залученню туристів з усього світу. Для цього важливо робити акцент на унікальність та аутентичність українських фестивалів. Варто розробляти точний календар подій в областях та містах України та популяризувати його на офіційних туристичних сайтах міст, або в їх соціальних мережах, як приклад можна узяти офіційний туристичний сайт Запоріжжя [3], та його сторінки у Instagram та Facebook, де у розділі «Новини» можна знайти інформацію та афішу на усі події у місті.

Не менш важливим аспектом є створення власної айдентики фестивалю, яка зробить його унікальним та впізнаваним, гарним ходом буде об'єднання фестивальної айдентики з деякими деталями айдентики міста. Це потрібно для того, аби конкретна подія асоціювалася з певним містом.

На інституційному рівні, потрібно внести зміни до Закону України «Про туризм», додавши подієвий туризм та усі його різновиди, зокрема, фестивальний, та внести зміни до Закону України «Про підприємництво», ідентифікувавши та визначивши фестивальну діяльність як економічну та підприємницьку.

Також можна залучати міжнародні інвестиції та партнерство з зарубіжними організаторами фестивалів та артистами, щоб привернути увагу до українських подій. З боку органів місцевого самоврядування необхідно створити умови для фінансування таких проєктів, наприклад, закладати щорічний бюджет на проведення різних заходів.

Членство України у регіональних та міжнародних організаціях зі сфери івент-індустрії та фестивального руху також стане одним із чинників розвитку фестивального туризму країни. Серед таких організацій -Європейська асоціація фестивалів, Міжнародна асоціація фестивалів та подій, Європейська Асоціація фольклорних фестивалів, Міжнародна рада організацій фольклорних фестивалів та народного мистецтва та Асоціація організаторів фестивалів.

Говорячи про фахівців фестивального туризму, навчальним закладам України необхідно забезпечити підготовку фахівців у галузі івент-менеджменту, додавши відповідні освітні компоненти у навчальні плани: спеціальність «Івент-менеджер» або ж напрям підготовки з івент-менеджменту.

Отже можна зробити висновок, що в Україні є потенціал для розвитку фестивального туризму, який в свою чергу може відкрити нові можливості для регіонального розвитку та сприяти підвищенню конкурентоспроможності туристичної галузі країни. Але для цього, по-перше, вкрай необхідні фахівці-організатори і виконавці-професіонали для фестивальної діяльності, по-друге, створення державних і регіональних інформаційних систем щодо проведення фестивалів, по-третє, державна політика України в царині фестивального туризму та фестивальної діяльності.

Література:

1. Закон України «Про туризм» №324/95-ВР, редакція від 16.10.2020 р.
2. Про підприємництво: Закон України від 7 лютого 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*.1991. № 14. 168 с.
3. Сім шляхів до Запоріжжя. URL: <https://zaporizhzhia.city/> (дата звернення: 06.10.2023).